

Coordonatorii colecției: RAMONA COMAN, ANA MARIA DOBRE

Advisory Board: MAURICE CROISAT, Institutul de Studii Politice, Grenoble; FRANK DELMARTINO, Universitatea Catolică, Leuven; LAURENT VAN DEPOELE, Universitatea Catolică, Leuven; JEAN-MICHEL DE WAELE, Universitatea Liberă, Bruxelles; MICHAEL KEATING, Institutul European, Florența; EROL KULAHCI, Universitatea Liberă, Bruxelles; JOHN LOUGHLIN, Universitatea Cardiff; TANJA A. BÖRZEL, Institutul de Științe Politice, Universitatea Liberă, Berlin

Adrian Liviu Ivan este conferențiar doctor în relații internaționale, director grant internațional România și ideea de „Statele Unite ale Europei”. A publicat: *Stat, majoritate și minoritate națională în România (1919-1932). Cazul maghiarilor și germanilor din Transilvania* (2006); *Cross-Border Co-Operation in the Balkan-Danube Area. An Analysis of strengths, weakness, opportunities and threats* (colaborator) (2003); *Regiune și regionalizare în context european* (în colaborare cu V. Pușcaș, D. Dolghi) (2003); *Perspective teoretice ale construcției Europene* (2003).

© 2007, Editura Institutul European Iași pentru prezenta ediție

INSTITUTUL EUROPEAN
Iași, str. Lascăr Catargi nr. 43, cod 700107, O.P.I., C.P. 161
tel./fax: 0232/230197; tel. 0232/230800
E-mail: editura_ie@yahoo.com
<http://www.euroinst.ro>

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IVAN, ADRIAN LIVIU

Statele Unite ale Europei : Uniunea Europeană între interguvernamentalism și supranationalism / Adrian Liviu

Ivan. - Iași : Institutul European, 2007

Bibliogr.

Index

ISBN 978-973-611-482-3

341.217(4) UE

Pe copertă: Piet Mondrian, *Copac gri*

Potrivit Legii nr. 8/1996, a dreptului de autor, reproduseara (parțială sau totală) a prezentei cărți fără acordul Editurii constituie infracțiune și se pedepsește în conformitate cu aceasta.

Printed in Romania

Adrian Liviu Ivan

Statele Unite ale Europei

Uniunea Europeană între interguvernamentalism și supranationalism

„Unirea Europeană face astăzi parte, nu nu în prelungirea penitită, din ceea ce numimă vîlci și mod funcțională Institutul, adică în următoarele controale, sub forma unei congrese și Consiliului Uniunii ale Europei, care să judece majoritatea, să fie împunătoră și să corecteze principul naționalizației prin obiectivul federalizativ.”

Emilian Rădulescu

INSTITUTUL EUROPEAN
2007

<i>Listă de abrevieri</i>	7
<i>Prefață.....</i>	11
Mișcarea federalistă europeană după al doilea război mondial	15
Neofederalismul european.....	23
Proiecte de unitate politică europeană în anii '70 și la începutul anilor '80	31
Proiectul lui Altiero Spinelli de „Uniune Europeană“ (1984)	40
Către „Statul Europa“	50
De la Comunitatea Europeană la Uniunea Europeană.....	68
Uniunea Europeană	75
De la Maastricht la Amsterdam: căutări și răspunsuri privind consolidarea și lărgirea construcției europene	110
Tratatul de la Amsterdam și eșecul reformelor instituționale.....	136
De la Tratatul de la Amsterdam la reforma instituțiilor europene (1997-2000)	170
Tratatul de la Nisa și succesul lărgirii. Mai aproape de „Statele Unite ale Europei“	190
Guvernanță și identitate europeană	227
Uniunea Europeană: o federație de state-națiuni? Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa.....	239
Uniunea Europeană a Celor 27	276
Relațiile CE cu țările Europei Centrale și de Est după 1989: condiționare și diferențiere	294
Relațiile dintre România și UE: logici și condiționări	313
În loc de concluzii	343
<i>Bibliografie</i>	349
<i>Indice de nume.....</i>	383

interesați să cunoască tot mai mult despre proiectele de unitate europeană și despre pașii concreți de realizare a „Statelor Unite ale Europei“?

Mulțumim pe această cale colaboratorilor noștri de la Institutul de Studii Internaționale al Universității „Babeș-Bolyai“: Natalia Cugleșan, Dacian Duna și Mihai Alexandrescu pentru lectura și corecțarea materialului și pentru sugestiile făcute.

9 ianuarie 2007

Autorul

În următorul articol se prezintă un lucru care poate fi considerat ca fiind o continuare a proiectului de creație a unei organizații europene, într-o perioadă în care ideea unității europene era în plină dezvoltare. În 1947, în cadrul unei conferințe organizată de Comitetul Național European, în Paris, au fost lansate propunerea de creare a unei organizații naționale europene, precum și propunerea de creare a unei organizații naționale ale statelor membre. Acestea au reprezentat începutul unei noi etape în proiectul de creație a unei organizații europene. În cadrul acestor evenimente, au apărut idei și propuneri care au contribuit la dezvoltarea proiectului de creație a unei organizații europene. În următorul articol se vor prezenta principalele aspecte ale acestor evenimente și propuneri.

Mișcarea federalistă europeană după al doilea război mondial

Ideea unității europene a evoluat paralel cu disputele ce au avut loc între aliații din cel de-al doilea război mondial, Statele Unite și Marea Britanie pe de o parte, și Uniunea Sovietică, pe de altă parte. Amintim în acest context principalele evenimente ce au condus la războiul rece, precum divergențele de opinie apărute între Statele Unite și Uniunea Sovietică cu ocazia înființării Organizației Națiunilor Unite, urmate de discursul lui Churchill de la Fulton, din 5 martie 1946, care a exprimat, prin expresia sa „Cortina de Fier“, separația între lumea liberă și lumea comună; discursul lui Stalin, din 9 februarie 1946, care anunță revenirea politicii sovietice la tezele cominterniste de dinaintea celui de-al doilea război mondial; discursul lui Truman, din martie 1947, privind sprijinul material și logistic acordat Greciei și Turciei pentru a rezista ofensivii comunismului; discursul generalului Marshall, din 5 iunie 1947, la Universitatea Harvard și elaborarea planului care va ajuta la refacerea economică a Europei Occidentale, discursul lui Jdanov din septembrie 1947 și crearea Cominformului (Biroul de Informare a Partidelor Comuniste) (Paterson 1974; Bergh 1991: 69-77).

În pofida acestui climat, ideea europeană a făcut progrese, astfel că, la 19 septembrie 1946, într-un discurs suținut la Universitatea din Zürich, Winston Churchill, menționând pericolele care amenințau Europa, propunea refacerea familiei europene și înființarea unei organizații regionale, denumită sugestiv „Statele Unite ale Europei“:

„Vă voi spune ceva care vă va surprinde. Primul pas în vederea reformării familiei europene trebuie să fie crearea unui parteneriat între Franța și Germania. Doar în acest fel va putea Franța să își recupereze supremăția morală și culturală a Europei. Nu se poate vorbi despre o refacere a Europei fără măreția spirituală a Franței și măreția spirituală a Germaniei. Structura Statelor Unite ale Europei, dacă acestea vor fi cu adevărat bine construite, va fi de natură să confere mai puțină importanță puterii materiale a unui singur stat. Națiunile mici vor fi la fel de importante ca și cele mari, căștigându-și onoarea prin contribuția la cauza comună. Vechile state și principate din Germania, unite de bunăvoie într-un sistem federal în vederea atingerii unor interese comune, și-ar putea ocupa locul individual printre Statele Unite ale Europei... Salvarea oamenilor de toate rasele și din toate zonele de războiul sclaviei trebuie realizată pe baza unui fundament solid și trebuie apărată prin disponibilitatea tuturor bărbătașilor și femeilor de a muri decât să se supună tiraniei. Având în vedere urgența acestei cauze, Franța și Germania trebuie să preia conducerea împreună. Marea Britanie, Commonwealth-ul britanic, măreția Americă și, vreau să cred, Rusia Sovietică – pentru că atunci, într-adevăr, totul ar fi bine – trebuie să fie prieteni și sponsori ai noii Europe și trebuie să asigure supremăția dreptului la viață și strălucire“.

Această construcție regională se restrângea, în mare parte, la frontierele Europei Occidentale. Liderul englez a avut în vedere o uniune a statelor europene în jurul Franței și Germaniei, excludând Marea Britanie, ce ar fi îndeplinit doar rolul de „naș“ al acestei organizații (Ivan 2006: 82-83).

Acest discurs a fost considerat de foarte mulți istorici și jurnaliști ca fiind punctul de plecare al mișcării europene de după al doilea război mondial.

Mișcările federaliste europene născute, în mare parte, în cadrul Rezistențelor Europene contra nazismului și fascismului, au luat amploare după discursul lui W. Churchill.

La scurt timp, în decembrie 1946, la Paris, a luat ființă *Uniunea Europeană a Federaliștilor (UEF)* (Orsello 1996: 17),

Mișcarea federalistă europeană după al doilea război mondial

al cărei președinte a fost ales provizoriu Henry Brugmans. Scopul acestei organizații era acela de a crea o Europă unită după un model federal. Ea va avea curând, în august 1947, un congres la Montreux, la care au participat reprezentanți a 33 de organizații, acoperind în jur de 150 000 de membri. Numărul acestora va crește, astfel că, în martie 1952, la Aix-la-Chapelle, numărul asociațiilor participante va ajunge la 36, acoperind în jur de 200 000 de persoane.

Această mișcare a constituit un model pentru alte mișcări federaliste, precum Mișcarea Socialistă pentru Statele Unite ale Europei, Noile Echipe Internaționale (Creștin-Democrată), Uniunea Parlamentară Europeană a contelui Richard Coudenhove-Kalergi etc. (Bitsch 1996: 28; Cartou: 1989: 50). La aceste mișcări s-au adăugat numeroase organizații naționale proeuropene precum Movimento Federalista Europeo în Italia, Uniunea Europeană în Germania și Elveția, La Fédération în Franță, Federal Union în Marea Britanie și grupări aflate în exil cum a fost cazul Grupului Român pentru Europa Unită condus de Gabriel Bădărău și Grigore Gafencu, fostul ministru de externe al României înainte de al doilea război mondial (Bitsch 1997).

În anul următor, mișcările europene au făcut primul pas către organizare prin înființarea unui Comitet internațional de coordonare (50-70 de membri), care va juca un rol important în convocarea Congresului de la Haga (7-10 mai 1948) în care se va decide crearea Consiliului European. Acest Comitet își va alege un Birou Executiv (12-15 membri) și un Secretariat general.

Mișcările federaliste europene au fost alcătuite din personalități culturale, politice, din domeniul economic, juridic, partizani convinși ai federalismului ca soluție a eliminării disputelor dintre statele naționale și totodată adversari redutabili ai statului-națiune centralizat, structurat după principii etno-naționale. Foarte multe din aceste personalități erau conștiente de pierderea inițiativei și a rolului major al Europei în sistemul relațiilor internaționale. Ele invocau ca

argument major în refacerea prestigiului acesteia necesitatea realizării unei *federații europene independente*, care să joace un rol de echilibru între cele două superputeri: Statele Unite și Uniunea Sovietică (Loth 1997: 172).

Trebuie să precizăm că membrii acestor mișcări nu au avut puncte de vedere unitare în ceea ce privește structura viitoarei Europe Unite, opiniile lor influențând diferite curente de idei privind integrarea europeană.

În primii ani după al doilea război mondial, putem distinge, în cadrul Uniunii Europene a Federaliștilor, patru grupuri: un prim grup a fost cel al „mondialiștilor“, care credeau și pledau pentru o federație mondială (includea mai ales majoritatea federaliștilor britanici și un număr important de federaliști danezi și suedezi); al doilea grup era al „integraliștilor“ sau „personaliștilor“, sensibil influențați de ideile lui Proudhon, care doreau reconstrucția societății europene pe baza corporatismului sau comunitarianismului, un fel de *societate civilă europeană*, formată separat de sistemele și partidele politice, alcătuită din sindicate, organizații profesionale și diferite grupări sociale („personaliști“ numărau în rândurile lor federaliști francezi și elvețieni precum Alexandre Marc, Claude-Marcel Hytte și Denis de Rougemont); cea de-a treia grupare era formată din „constituționaliștii-federaliști“, care chemau mișcările federaliste să fondeze un stat federal european, dotat cu o Constituție (mai ales federaliștii italieni, precum Altiero Spinelli); ultimul grup, intitulat „gradualiștii“ se pronunțau pentru o federație europeană construită pe principii funcționaliste (*federaliștii-funcționaliști* din jurul lui Jean Monnet) (Ulrich-Pierre 2001: 103-117). Cel din urmă grup a avut și rezultatele cele mai performante, dacă ținem cont de înființarea Comunităților Europene.

Construcția europeană va trebui să facă față unei probleme delicate, legată de concilierea dintre suveranitățile naționale și principiile integrării supranaționale. De aici au

rezultat cele două concepții opuse care au stat la baza proiectelor de unitate europeană:

1. de o parte erau cei care erau preocupați de a menține și respecta suveranitatea statelor și care propuneau o *cooperare interguvernamentală* în cadrul unor instituții permanente, fără ca acestea să aibă putere de decizie;

2. de cealaltă parte erau cei care susțineau o *Europa federală și supranatională*, insistând asupra transferului de suveranitate de la statele naționale către o autoritate decizională superioară (Ivan 2003: 13).

Cele două concepții au stat la baza tuturor demersurilor de unitate europeană după 1945. Constituirea Consiliului Europei a fost expresia interguvernamentalului, în timp ce Comunitățile Europene pot fi caracterizate atât de elemente de supranationalitate cât și de principii care mențineau rolul statelor naționale în luarea deciziilor.

Interguvernamentalism și supranationalism

Organizațiile europene constituite în contextul războiului rece și al relațiilor bipolare s-au inspirat din două concepte fundamentale: *interguvernamentalismul*, care privilegiază rolul statelor naționale în procesul decizional, și *supranationalismul*, care se bazează pe independența organizației față de statele naționale, transferul de competențe efectuate în beneficiul acesteia și pe raporturile directe care se stabilesc între organele comunității și particularii din toate țările membre (Smouts, Battistella, Vennesson 2006: 293-297; Lakehal 2006: 214; Hix 2005: 5-8; Lindeiner-Wildau 1970: 14; Niciu 1994: 7-11; Dupuy 1990).

Interguvernamentalismul pune accent pe cooperarea între state, care se traduce prin căutarea, prin întâlniri și discuții permanente, a unor acorduri liber consimțite (Magnette 2006: 16-27; Evans, Newham 1998: 92-93;

Steiner, Woods, Twigg, Flesner 2006: 16; Chalmers, Hajjemmanui, Monti, Tomkins, 2006: 182-283; Reuter 1970: 35-36; Bromley 2001: 41). Organizațiile rezultate prin *cooperare* se caracterizează printr-un aparat instituțional simplu, format dintr-un organ alcătuit din reprezentanții statelor și alte organe subordonate primului și cu rol consultativ. Deciziile care sunt luate la nivelul organizației se bazează pe *consensualism (unanimitate)*, neputând afecta suveranitatea statelor membre. În plan juridic, majoritatea organizațiilor internaționale se bazează pe această logică, prezentă în toate acordurile internaționale.

Aceste acorduri constituie surse ale dreptului internațional, neavând totdeauna autoritate juridică în fața dreptului național, spre deosebire de dreptul comunitar care prevalează asupra hotărârilor tribunalelor naționale în privința *acquis-ului comunitar*.

Printre organizațiile care se bazează numai pe cooperarea dintre state, putem aminti toate organizațiile constituite după al doilea război mondial, cu excepția Comunităților Europene (dar și aici găsim elemente ale interguvernamentalismului), Consiliul Europei, Organizația Europeană de Cooperare Economică (OECE), rezultată din planul Marshall, Uniunea Europei Occidentale, apărută ca o consecință a Tratatului de la Londra din 23 octombrie 1954, Uniunea Europeană de Plăți (1961) etc.

Supranationalismul se fundamentează pe integrarea și solidaritatea statelor membre, pe consumămantul acestora în ceea ce privește transferul de suveranitate către o organizație internațională. Acest tip de organizație are puteri proprii, asemănătoare funcțiilor superioare ale statelor care o compun; deliberările se pot face conform regulilor majorității, ceea ce creează o anumită flexibilitate în luarea deciziilor; are organe constituite din reprezentanți ai particularilor din statele membre, care participă la luarea hotărârilor; iar puterile organizației se exercită imediat fără intermediul guvernelor naționale, în beneficiul sau în sarcina

particularilor, modificând structurile juridice naționale (Reuter 1970: 37; Emiliou 2004: 85-95).

Conceptul de integrare, care în perioada postbelică avea diferite accepțuni regionale sau universale, a făcut carieră odată cu crearea *Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului*, a cărei *Înalta Autoritate* constituia expresia cea mai evidentă a supranationalității. Aceasta era inspirată de principiile funcționaliste și supranationalale ale lui Jean Monnet și David Mitrany, critici vehemenți ai statului-națiune, promotorii integrării regionale (O'Neil 1996: 32; Christiansen, Jorgensen, Wiener 2001: 22-32).

David Mitrany, evreu de origine, plecat înainte de primul război mondial din România în Anglia unde va lucra ca ofițer de informații pentru Ministerul de Externe Britanic, considera statul-națiune ca o expresie a orgoliului identității construite în termenii etno-naționalismului (herderianismului), ce a condus lumea europeană la două războaie mondale (Griffiths 2003: 309; Ambrosi 1977: 549-575). Conform lui Mitrany, cele două conflagrații au șters prestigiul european în sistemul internațional, producând pagube și suferințe incalculabile și, ca urmare, singurele în măsură să facă față problemelor majore ale continentului erau federațiile regionale, construite prin transferul de suveranitate de la național către supranational (Mitrany 1948, 1971, 1975; O'Neil 1996: 33; Alexandrescu 2006). Aceste federații supranationalale, în logica lui Mitrany, urmău să fie constituite funcțional-sociologic, plecându-se de la sectoare-cheie, cum era cel al „maladiilor“ și care, o dată integrate, vor atrage după sine și alte domenii. (Griffiths 2003: 310). Afirmațiile lui Mitrany erau subordonate ideii unui „sistem de pace operațional“, care să permită indivizilor să-și potențeze disponibilitățile în afara granițelor statului național, prin logica interdependențelor intereselor acestora (Mitrany 1966).

Aceleași idei le regăsim la Jean Monnet, care afirma că Europa nu se va face decât cu prețul unei „savante progresivități“, plecând de la realizări pragmatice și precise,

cum era cazul cărbunelui și oțelului, pentru a construi în final o federație a statelor europene (Monnet 1976; Landau 1995: 257). Același autor consideră construcția comunitară ca un proces bazat pe un nucleu (cărbunele și oțelul) care se va lărgi, prin jocul interdependentelor, progresiv către alte domenii și va permite Europei să iasă din mizeriile istoriei și să asigure pacea pe continent, sublimând, astfel, suveranitatele naționale (Monnet 1976: 323; Urwin 2000: 342-344).

Supranaționalitatea ca principiu de drept s-a regăsit, încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, la baza unor organisme și organizații internaționale precum Tribunalele Internaționale, Organizația Internațională a Muncii, Curtea Permanentă de Justiție Internațională, Uniunea Internațională a Poștelor, dar a primit o materializare concretă numai în Tratatul instituind Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (Paris, 18 aprilie 1951).

În esență (definițiile sunt numeroase și uneori contradictorii), *organizația supranațională* este o organizație creată în urma unei fuziuni politice a statelor componente, este independentă de guvernele naționale care i-au transferat din competențele lor în domenii precis determinante și restrânse ca arie de aplicare, având totodată posibilitatea de a intra direct în relații cu cetățenii din țările respective.

Apariția organizațiilor supranaționale a fost posibilă într-o perioadă dificilă pentru statul-națiune european. Ele au constituit răspunsul comun al Europei Occidentale la amenințările bolșevismului (Millward 1992: 1-20).

Uniunea Europeană se găsește, conform lui Dusan Sidjanski, divizată de două tendințe opuse: pe de o parte, avem de-a face cu o comunitate dinamică care construiește o Uniune cu vocație federală, iar pe de altă parte, asistăm la o cooperare interguvernamentală în politica externă și afacerile interne (Sidjanski 2001: 1). Vom urmări de-a lungul acestei lucrări cele două aspecte, criticele care le-au fost aduse, precum și reformele întreprinse.

Neofederalismul european

Federalismul european după al doilea război mondial s-a născut ca o reacție la naționalismul radical care, în opinia partizanilor teoriei federaliste, a fost cauza celor două războaie mondiale. Acest nou federalism moștenea ideatic federalismul secolelor al XVIII-lea și mai ales al XIX-lea, inspirându-se din operele lui Giuseppe Mazzini, Proudhon, Victor Hugo, fapt ce ne determină să-i considerăm „neofederaliști“, cu toate că și în cadrul acestei mișcări de idei se pot distinge nuanțe și diferențe etc. În general, argumentările lor teoretice porneau de la ideea slabiciunii și compromiterii statului-națiune în cele două războaie mondiale. Printre cei mai cunoscuți neofederaliști europeni, amintim personalități precum François de Menthon (are un proiect privind Statele Unite ale Europei pe care l-a lansat în iunie 1948), Alexandre Marc, Denis de Rougemont, Michel Debré, Henri Brugmans, Altiero Spinelli, Dusan Sidjanski, Joschka Fischer etc. (Vayssière 2006: 85-139).

Federația, conform Congresului Uniunii Europene a Federaliștilor de la Montreux (1947), era „un procedeu de organizare voluntară prin care interesele se unesc pentru protecția și dezvoltarea lor, sub o autoritate care să le disciplineze respectându-le, în măsură să determine esența particularităților lor“ (*Rapport du Premier Congrès annuel de l'UEF* 1947: 120).

În cadrul federalismului s-au distins mai multe opțiuni, pe de o parte, grupate în jurul aşa-numitului *federalism integral* (Alexandre Marc) influențat de *personalism* și ideile lui Proudhon (*Despre principiul Federativ* – referiri se găsesc în Ivan 2006: 57-58) privind pluri-apartenența,

autonomia, autogestiuarea și subsidiaritatea, iar pe de altă parte, în jurul *federalismului constitutionalist* al cărui reprezentant marcant a fost Altiero Spinelli (Vayssiére 2006: 36-37). Acesta a fost influențat, mai ales, de părinții fondatori ai Statelor Unite, îndeosebi de Alexander Hamilton și James Madison, ale căror lucrări grupate într-o culegere de texte politice intitulată *The Federalist Papers* continuă să influențeze dezbatările federaliste până în zilele noastre. Schimbarea majoră pe care o aduc federaliștii americanii a fost determinată de trecerea de la *cooperare (contract)* la *integrare (Constituție)*. Federația, în opinia lor, înseamnă integrare în toate sectoarele, a cărei consecință este declanșarea unui proces de *nation-building*, cum ar fi în cazul Uniunii Europene realizarea unei națiuni europene. Federalismul este văzut ca evolutiv, capabil de adaptare și care permite formarea unui spirit civic pe care Habermas l-a numit magistral „patriotismul constititional“ (Habermas 2000) în continuă metamorfoză, în funcție de contextul politic al epocii. Drept urmare, două modele au stat în atenția federaliștilor constituționaliști după al doilea război mondial: Statele Unite și Elveția.

Statul federal al *federaliștilor constituționaliști* europeni se baza pe o logică instituțională, pe o „Constituție Europeană“ care să înglobeze toate moștenirile comune culturale și socio-politice ale popoarelor Europei. În centrul sistemului instituțional propus de neofederaliști se află *Parlamentul European* – numit Adunare Constituantă –, ce trebuia să pună în funcțiune celelalte structuri ale „Casei Comune Europene“.

Construcția *neofederală* a fost, în primul rând, una politică fapt dovedit mai ales de insistența lui Altiero Spinelli de a realiza, în 1952-1953, Comunitatea Politică Europeană.

Un proiect de Uniune Europeană demn de reținut a fost, prin ideile sale avansate, proiectul lui Michel Debré, în ciuda faptului că, mai târziu, autorul a devenit un apărător

hotărât al statului-națiune în sistemul european. În proiectul său intitulat *Proiect de Pact pentru o Uniune de State Europene*, Michel Debré avansa, în 1949, ideea unui model prezidențial și federalist. Acest model cuprindea un *arbitru (președinte)* ales prin sufragiu universal pe cinci ani, cu rol de arbitru; o *Adunare a Națiunilor Europene*, cu rol legislativ și de decizie bugetară aleasă tot prin sufragiu universal; un *Senat compus din miniștri statelor europene (Comitet de Miniștri cu rol executiv)* și *Comisari* aleși de Adunare, subordonați Senatului (reprezentau un fel de secretari execuțivi după model american) (Debré 1950). Deciziile luate de Adunare erau promulgate de arbitru (președintele), care dispunea și de drept de vot suspensiv. Dreptul său de veto putea fi utilizat și după revizuirea adoptată de Adunare, după deliberarea Comitetului de Miniștri (Senatul). La aceste instituții, Michel Debré propunea crearea unui *Consiliu al Uniunii*, având o funcție consultativă. Acest Consiliu asigura reprezentarea producției și a muncii, educației și universităților, orașelor și întreprinderilor de solidaritate socială. Dusan Sidjanski consideră că această instituție consultativă nu era alceva decât *Comitetul Economic și Social* al Comunității Economice Europene (Sidjanski 1992: 48).

O altă instituție ce pare să fi inspirat arhitectura instituțională de astăzi este și Curtea Uniunii care avea obligația să vegheze la aplicarea obligațiilor și deciziilor comune ce se impuneau atât Uniunii cât și statelor membre. Curtea putea fi sesizată atât de un stat membru cât și de arbitru (Debré 1950: 53). Deciziile ei erau executorii, arbitrul având misiunea să asigure înfăptuirea lor.

Motivația realizării rapide a unei asociații a statelor europene care să conducă la politici comune, mai ales în domeniul extern, era motivată, în opinia autorului, de slăbiciunea statelor europene și de avansul pe care îl luau, în aceea perioadă, statele asiatice, africane, China și Japonia (Debré 1950: 28-29). Debré considera, de asemenea, că Uniunea ar fi trebuit să aibă competențe în apărare, în